

KARI HALLANTIE

Allmän information om området Landhöjning

Landhöjningen vid Bottniska vikens kust är så snabb att förändringar som händer redan i en persons livstid är lätta att upptäcka. Landhöjningen är ett resultat av istiden då upp till 2-3 km tjock is har täckt området och tryckte ner jordskorpan. När isen smälte började jordskorpan sakta höja sig igen.

I Kristinestad är landhöjningshastigheten ungefär 7 mm/år. På Norrfjärden är den faktiska landhöjningen över en meter på hundra år, eftersom den jord och förmultnande vegetation som samlas i åmynningen bidrar till strandens förskjutning.

Tjock å börjar i den norra delen av Östermark vid gränsen av Jurva kommun och mynnar ut i Norrfjärden. Den 60 km långa ån samlar vatten från en över 500 km² stor areal.

Strandlundar och betesmarker

Växtligheten i Tegelbruksbacken-Norrfjärden är mångsidig. Näringsämnen i ån uppehåller strandlundarnas artrikedom. De mäktigaste tallarna

växer i Tegelbruksbackens lundliknande moskog, medan i Norrfjärden finns det gammal grandominerad blandskog och grankärr. Områdets specialitet är de planterade, ädla lövträden; lönn och skogsalm.

Tegelbruksbacken har under århundraden använts som betesmark för stadsbornas kor och hästar. Ängs- mark som länge använts för bete, karaktäriseras av dekorativa busk- eller pelarformade enar. Boskapen äter inte enar och därför har enbärsängar uppkommit på betesmarkerna.

Det finns också gamla stengärdesgårdar på betesmarken. Stengärdesgårdarna kan vara upp till tre meter breda, en meter höga och sammanlagt över en kilometer långa. Enligt uppskattningar har dessa gårdesgårdar byggts på 1700-talet, medan den gamla stenkällaren som ligger på Tegelbruksbacken är åtminstone från 1800-talet. Källaren är ca 6 m x 6 m stor, och dess tjocka vall är gjort av kallmurad sten och jord. Det är väldigt troligt att källaren är en del av tegelfabriken och fritidsvillan som har fungerat på området på 1800-talet. Lera till bruket togs från den närbelägna Lerviken.

Ängsområdet på Tegelbruksbacken pryds av vackert blommande växter som föredrar ljusa och öppna ställen. På de torra bergskullarna påträffar man de egentliga ängsblomstren, liksom backlök, backnejlika, gulmåra och luddhavre. Ju mera landskapet utarmas av minskande

LENA WÄRGEN

LENA WÄRGEN

boskap och igenväxt betesmark, desto glesare blir det färgrika artbeståndet, som anpassat sig till gamla tiders jordbruk. En femtedel, dvs. nästan 400 av våra utrotningshotade arter utgörs av arter från kulturlandskapet.

Fågelliv

Stränderna vid Tjock å erbjuder skyddande häcknings- och matplatser för totalt ca 50 olika fågelarter. Typiska fågelarter för frodiga strandskogar är grönsångaren, mindre hackspett och näktergal.

Under vår- och höstflyttningen använder hundratal svanar, gäss och andra sjöfåglar Norrfjärden som rastplats. Vid lågvatten blottläggs dybottnarna som erbu-

ARI VALKOLA

der rikligt med föda åt de rastande vadarna. Som mest kan ett hundratal vadare söka sin föda här. Under våren, duger Flybäckens lekande fiskar som föda för rävar, mårhundar och måsar.

I Norrfjärden har flera rariteter påträffats. En regelbunden besökare under flyttningen är gråhägern, och vintertid kan man i vassarna stöta på skäggmesen. Andra rariteter som har observerats här är bl. a. kungsfiskare, större skrikörn, dammsnäppa, ägretthäger, snatterand, smådopping och svarttärna.

EERO MURTOVÄKI

Välkommen till Tegelbruksbacken-Norrfjärdens naturstig!

Tegelbruksbacken-Norrfjärden är ett 54 ha stort och mångsidigt naturskyddsområde som förvaltas av Forststyrelsen.

Du kan bekanta dig med områdets historia och natur genom informationstavlorna som finns längs naturstigen. Det här Natura-2000 området passar mycket bra för dagsutflykter eller bara för några timmars rekreation.

Forststyrelsen önskar er välkomna att njuta av naturen!

Naturskyddsområde

Tegelbruksbacken-Norrfjärden

SVENSKA

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

Råd till vandraren

- I området gäller allemansrätten.

- Använd de märkta stigarna för att undvika onödigt slitage av terrängen. Det är förbjudet att köra med motor-drivet fordon på området utan tillstånd av markägaren.

- Uppgörande av eld är endast tillåtet på rastplatserna. Då varning för skogsbrand råder är det alltid förbjudet att göra upp eld. Använd endast ved från vedlidret. Att ta ved till lägerelden från skogen är inte tillåtet.

- Det finns inga avfallsskär utmed stigen. Det skräp som du producerar under vandringen måste du ta med dig tillbaka enligt principen om skräpfritt friluftsliv.

- Stör inte djur och deras ungar. laktta dem på tryggt avstånd t.ex. med kikare.

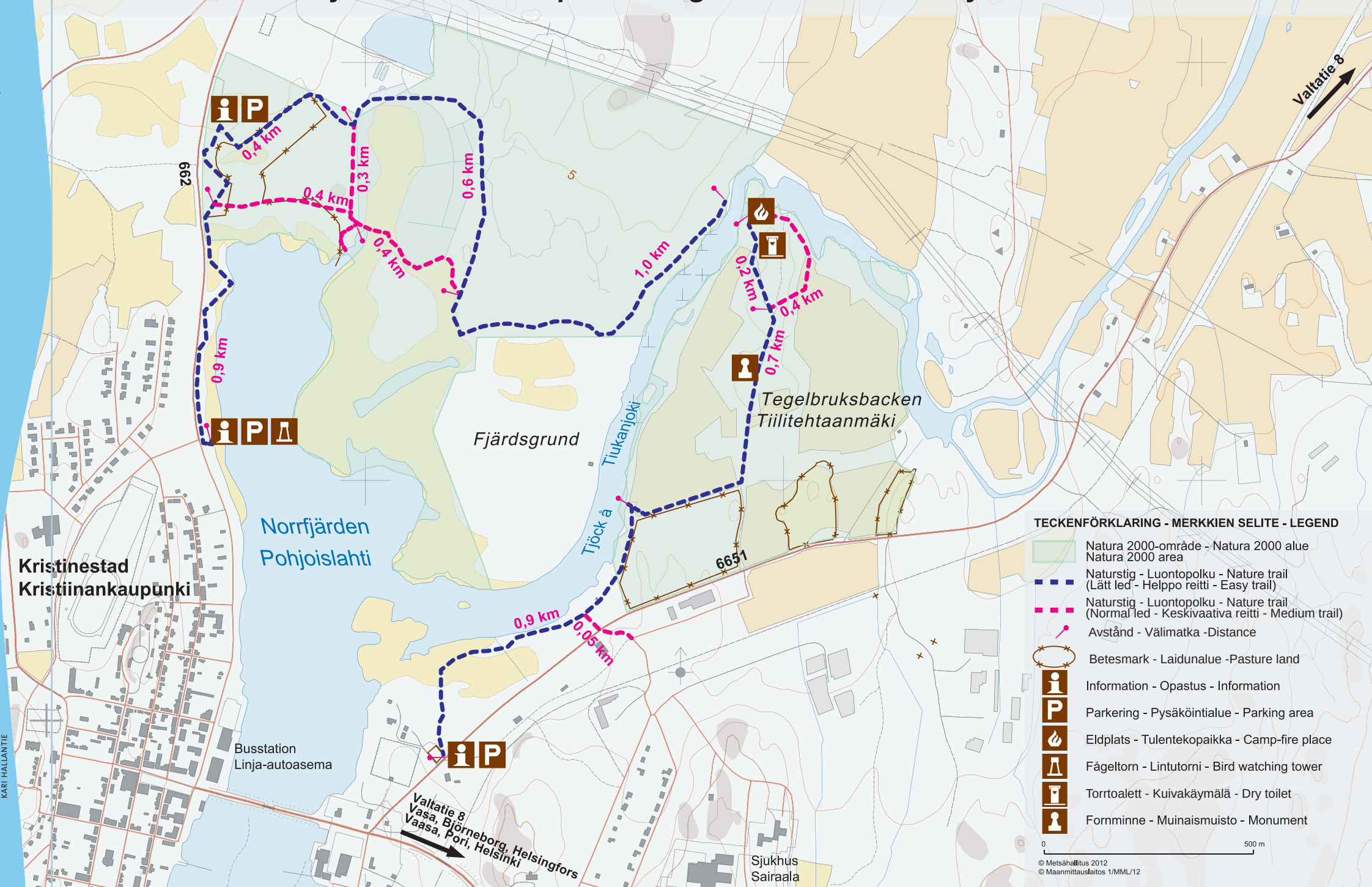
- Hundar är också välkomna, men bör hållas kopplade. Löst springande hundar kan skrämra såväl andra vandrare som boskap på bete.

KARI HALANTIE

Tegelbruksbacken-Norrfjärdens naturstig

Tiilitehtaanmäen-Pohjoislahden luontopolku – Tegelbruksbacken-Norrfjärdens nature trail

Stigar:

Blåa stigen

Huvudstigen, som är markerad med blå målfärg i terrängen, är delvis grusad och den är lätt att gå. Det finns intressanta skyltar om naturen och bekväma rastplatser längs stigen.

På Norrfjärdens sida kan man börja vandringen redan vid fågeltornet eller lite mera norrut vid parkeringsplatsen. Den totala längden, fram och tillbaka från fågeltornet till forsen i Tjock å är 5,8 km.

Blåa stigen på Tegelbruksbacken börjar vid parkeringsplatsen bredvid Tjockvägen och slutar vid forsen i Tjock å. Den totala längden är 3,6 km.

Röda stigar

Stigarna som är markerade med rött är alternativ till huvudstigen. Röda stigar har varierande svårighetsgrad.

Kontaktuppgifter

Forststyrelsen, Österbottens naturtjänster
Tel. +358 40 595 5114
utinaturen.fi/Tegelbruksbacken

Kristinestads turism, Turistinformation
Tel: +358 6 2212 311
Gsm: +358 40 569 3796
www.visitkristinestad.fi

LENA WARGEN

Pärmens foto: Lena Wargen
Forststyrelsen 03/2013
1. upplagan
KTMP Ykkös-Offset, 1000 st.

